

**МАТЕРІАЛИ ДО ФЛОРИ М. УЖГОРОДА
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ ГЕРБАРІЮ КАФЕДРИ БОТАНІКИ
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

М. Сойма

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
вул. Волошина, 32, Ужгород 88000, Україна
e-mail: aleksik_m@ukr.net*

Гербарна колекція гербарію кафедри ботаніки Ужгородського національного університету (Гербарій УУ), як основна колекція флори Закарпаття, так і гербарні зразки колекції А. Маргіттая та Л. Вагнера є дуже цікавими у регіональному аспекті та мають як наукове, так і історико-культурне значення. Гербарій кафедри ботаніки Ужгородського національного університету (УУ) було закладено у 1947 р. На сьогодні він зберігається в Ботанічному саду та налічує близько 107 000 гербарних зразків [4]. Окремо зберігаються іменні колекції Л. Вагнера та А. Маргіттая. Гербарна колекція охоплює, головним чином, територію Українських Карпат і Притисянської низовини та є на сьогодні найповнішим зібранням гербарних зразків флори Закарпаття. Зокрема, у гербарії зберігаються зразки багатьох видів аборигенної флори, цікавою є колекція екзотів краю.

У результаті аналізу гербарію кафедри ботаніки УжНУ встановлено, що на території м. Ужгорода зафіксовано 469 видів. За кількістю видів найчисленнішими є родини *Brassicaceae*, *Asteraceae*, *Rosaceae*, *Fabaceae* та *Lamiaceae*, значно менше *Caryophyllaceae*, *Poaceae* та *Boraginaceae*.

Під час ревізії переважної частини наукового гербарію кафедри ботаніки УжНУ з усіх гербарних зразків відібрано ті, які зібрані на території м. Ужгорода і на його околицях, що тепер увійшли до адміністративних меж міста (наприклад, села Доманинці, Дравці, Горяни, Радванка, Радванський ліс тощо).

Серед знайдених гербарних зразків є види, які в межах України тепер вважаються високоінвазійними. Імовірно, для деяких із них дані стосуються першої або однієї із ранніх знахідок дичавіння (*Amorpha fruticosa* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Acer negundo* L. і т. п.)

Ключові слова: Гербарій УУ, видовий склад, урбанofлора, Ужгород

Вивчення флори м. Ужгорода має давню історію. Упродовж тривалого часу воно було частиною загального дослідження рослинного покриву Закарпаття, а останнім часом стало об'єктом спеціального вивчення урбанofлори. Дані про флору та рослинність міста наявні у дослідженнях угорських, чеських і словацьких, згодом радянських і українських ботаніків, а результати подано в численних наукових працях, монографічних зведеннях, зокрема, у «Флорі УРСР», визначниках і конспектах. Окремий масив інформації зафіксовано гербарними зборами, що зберігаються передусім у Гербарії кафедри ботаніки Ужгородського національного університету (УУ), а також Львівського національного університету імені Івана Франка (LW), Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (KW), Інституту екології Карпат НАН України (LWKS), Угорського природничого музею (BP) та ін.

Одні з перших відомостей про видовий склад флори м. Ужгорода зафіксовані у працях J. Sadler (1845), Kanitz (1862), P. Kitaibel (1865), Magocsy-Dietz (1882), згодом – S. Hrabar (1940), J. Simonkai (1942), які узагальнені у конспектах флори В. І. Комендара

та ін., 1988 [8] та В. В. Протопопової, М. В. Шевери [26]. Вагомий внесок у дослідження флори Підкарпатської Русі у довоєнний період зробив уродженець Закарпаття, ботанік-аматор А. Маргіттай, автор понад 30 наукових праць, серед яких одна із найбільш відомих «Взносы к флоре Подкарпатской Руси» [9]. Ужгородська колекція дослідника зберігається в гербарії кафедри ботаніки ДВНЗ «УжНУ» та налічує близько 2000 гербарних зразків; вона сформована переважно з дублетних матеріалів основної колекції (понад 40 тис. зразків), яка зберігається в Гербарії Національного природничого музею в Будапешті.

У повоєнний час, у 1945 р. було створено Ужгородський державний університет (тепер Ужгородський національний університет), а у його складі однією з перших – кафедру морфології та систематики рослин (тепер кафедра ботаніки). Викладачами цього підрозділу разом зі співробітниками ботанічного саду університету проведено цілеспрямоване вивчення рослинного покриву Закарпаття. Результати досліджень опубліковані в серії наукових праць [13, 14, 16, 17]. Тоді ж, у 1945 та 1946 рр., у Закарпатті проводив дослідження М. Г. Попов, який на підставі даних гербаріїв і власних експедиційних виїздів опублікував працю «Очерки растительности и флоры Карпат» [11]. Окремими дослідженнями охоплено вивчення екзотів і бур'янів регіону [2, 16, 23]. Згодом усі дані було узагальнено у праці С. С. Фодора «Флора Закарпаття» [17].

Дані про флору м. Ужгорода містяться також у праці Флора УРСР (1939–1965), Визначниках судинних рослин України (1950, 1965, 1987), Визначнику рослин Українських Карпат [5], працях Флора Восточной Европы (1974–2004), Флора Українських Карпат [19]. Латинські назви видів рослин прийнято згідно з «Vascular plants of Ukraine: a nomenclatural checklist» [24], з уточненнями за базою даних «Plants of the World online» [27].

Окремо слід згадати про конспекти м. Ужгорода («Естественная флора окрестностей г. Ужгорода» [8] і «A preliminary checklist of the urban flora of Uzhgorod» [26]) та доповнення про нові флористичні знахідки [1, 3, 20–22].

Метою нашого дослідження є історико-ботанічний аналіз гербарію кафедри ботаніки Ужгородського національного університету щодо видів судинних рослин, зібраних на території м. Ужгорода.

Історико-ботанічний огляд гербарних зборів

Для встановлення сучасного складу флори м. Ужгорода важливо проаналізувати широкий спектр хорологічних відомостей, літературні та гербарні дані, спостереження, усні повідомлення, що стосуються досліджуваної флори. Гербарії вважаються одним із найважливіших наукових засобів накопичення та збереження документованої інформації про видову різноманітність рослинного світу [7]. У загальнобіологічному й історичному розумінні гербарні фонди є багатовіковою пам'яткою людства, адже зберігають інформацію про видову різноманітність рослин [18].

Гербарій кафедри ботаніки Ужгородського національного університету (UU) закладено у 1947 р., коли перший завідувач кафедри систематики і морфології рослин Х. Руденко розпочав формування флористичного напрямку досліджень і задіяв дослідницьку групу для вивчення флори Закарпаття в новоствореному університеті. Основний фундамент гербарію заклали співробітники кафедри та ботанічного саду університету – С. Фодор, В. Грабарь, лаборант О. Резниченко та студенти (майбутні викладачі університету) Й. Чернекі, І. Бубряк, З. Пердук [6], згодом М. Бедей, В. Крічфалушій та ін. Вагомий внесок у створення гербарної колекції кафедри ботаніки зробив завідувач лабораторії Е. Товт, який не тільки був колектором, але й визначав види рослин, зібрані іншими дослідниками. З кінця 1980-х років поповнення гербарної колекції майже припинилося. Останніми роками

зусиллями молодшої генерації ужгородських ботаніків – Р. Кіша, А. Мигалья, Є. Андрик, Г. Буднікова, Л. Фельбаби-Клушиної – знову розпочато дослідження флоро-ценотичного різноманіття краю та накопичено чималий гербарний матеріал, хоча переважна більшість зборів на сьогодні ще не інсерована до головної колекції [6].

На сьогодні гербарій кафедри ботаніки Ужгородського національного університету зберігається в Ботанічному саду та налічує близько 107 тис. гербарних зразків [6]. Окремо зберігаються іменні колекції Л. Вагнера та А. Маргіттая, збори з інших регіонів України, колишнього Радянського Союзу та закордоння. Більша частина гербарію каталогізована, – наявна картотека. Розпочато створення комп'ютерної бази даних (у програмному середовищі BRAHMS).

Гербарна колекція гербарію кафедри ботаніки Ужгородського національного університету охоплює, головним чином, територію Українських Карпат і Притисянської низовини та залишається найповнішим зібранням гербарію флори Закарпаття. Зокрема, у гербарії зберігаються зразки багатьох видів аборигенної флори, зокрема, цікавою є колекція екзотів краю.

Результати і їхнє обговорення

У результаті ревізії переважної частини наукового гербарію кафедри ботаніки УжНУ (флора Закарпаття), проведеної у 2021 та 2022 рр., з усіх гербарних зразків відібрано ті, які зібрані на території м. Ужгорода і на його околицях, що тепер увійшли до адміністративних меж міста (наприклад, села Доманинці, Дравці, Горяни, Радванка, Радванський ліс тощо). Дані з етикеток усіх знайдених видів внесено в окремий документ Excel та сфотографовано зразки кожного виду. Для кожного виду вказано його назву, інформацію з етикеток, що стосується місця і дати збору рослин, прізвище колектора, номер шафи та комірки, в якій він зберігається.

У результаті аналізу фондів наукового гербарію виявлено 673 гербарних зразки видів, які зростали в м. Ужгороді. Серед 673 гербарних зразків відмічено 469 видів, що належать до 255 родів і 73 родин. Деякі види знайдено у двох і більше екземплярах з різних місцезростань на території міста. За кількістю видів найчисленнішими є родини *Brassicaceae*, *Asteraceae*, *Rosaceae*, *Fabaceae* та *Lamiaceae*, значно менше *Caryophyllaceae*, *Poaceae* та *Boraginaceae*.

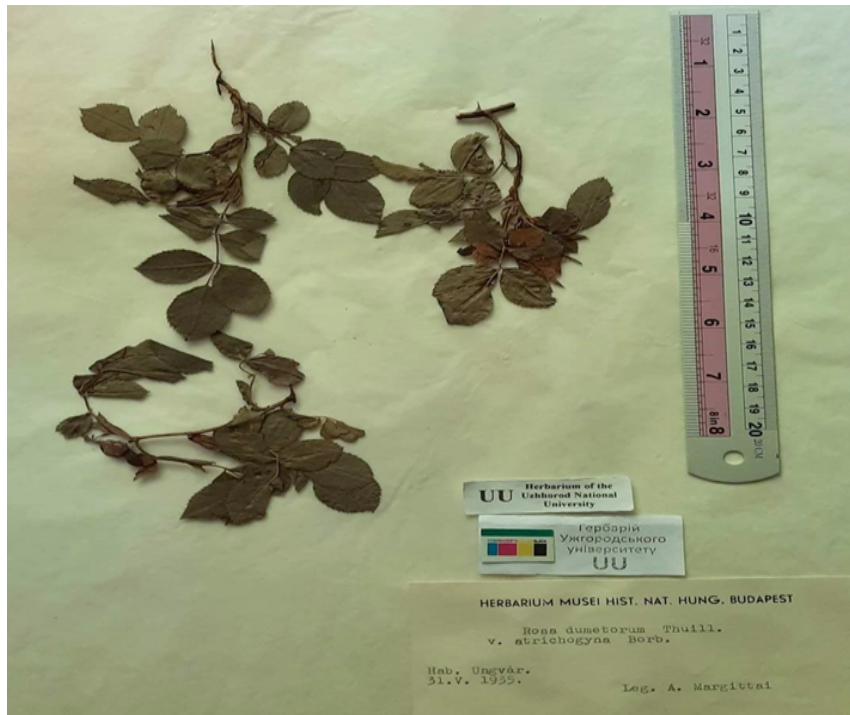
Серед 469 видів гербарних зразків знайдено види, зазначені у праці С. С. Фодора «Флора Закарпаття» [17] й у «Визначнику рослин Українських Карпат» [5] як такі, що ростуть на території Закарпатської рівнини та (або) Закарпатського передгір'я (Хуст-Солотвинська западина), а у «Визначнику рослин України» [4] й «Определителе высших растений Украины» [10] відмічені як такі, що трапляються по всій території країни. До цих видів, наприклад, належать: *Juncus bufonius* L., *Juncus effusus* L., *Acer tataricum* L., *Carduus crispus* L., *Arabis hirsuta* (L.) Scop., *Clinopodium vulgare* L., *Salvia verticillata* L. *Salix alba* L., *Verbascum blattaria* L., *Veronica anagallis-aquatica* L. Отже, види, що відомі з кількох джерел і підтверджені гербарними зразками, після номенклатурних уточнень будуть внесені до конспекту флори.

Окремо необхідно відмітити, що серед видів, знайдених у гербарних колекціях, частина перебуває на доопрацюванні через те, що в літературних джерелах і попередніх конспектах флори Ужгорода немає жодної згадки про зростання цих видів на досліджуваній території. Так, підтверджено *Veronica filiformis* Sm., *Gagea spathacea* (Hayne) Salisb., *Silene vulgaris* (Moench) Garcke (*Oberna behen* (L.) Ikonn.), *Salsola kali* L., *Lathyrus nissolia* L., а деякі перевизначено: *Typha schuttelworthii* W.D.J.Koch & Sond – як *T. angustifolia* L. (notae

criticae: Шиндер О. І., 03.09.2022 р.); *Peucedanum palustre* (L.) Moench – як *P. alsaticum* L. (notae criticae: Шиндер О. І., Сойма М. В., 03.09.2022 р.); *Centaurea calcitrapa* L. – як *C. diffusa* Lam. (notae criticae: Шиндер О. І., Шевера М. В., Сойма М. В., 03.09.2022 р.); *Rorippa islandica subsp. dogadovae* (Tzvelev) Jonsell – як *R. sylvestris* (L.) Besser. (notae criticae: Шиндер О. І., 03.09.2022 р.).

В останньому списку флори м. Ужгорода [26], порівняно з попереднім [8], вилучено 15 видів як такі, що не ростуть на території міста, ще 34 наведено як такі, що потребують уточнення. Наприклад, екземпляр *Schoenoplectus americanus* (Pers.) Volkart, який вказував С. Фодор [17] для Закарпаття (зберігається в гербарії УУ) та розглядали S. Mosyakin, M. Fedoronchuk [24] як *Scirpus pungens* Vahl, І. Данилик перевизначив як *Bulboschoenus maritimus* (L.) Palla (= *Scirpus maritimus* L.). А деякі з них вдалося підтвердити зразками з гербарію УУ, наприклад: *Stellaria palustris* Retz. (Ужгород, Доманинці, 1956 р., визначили: Чернекі, Фодор С. С.); *Amaranthus crispus* (Lesp. & Thev.) N. Terracc. (Ужгород, електростанція, 1968 р., визначив: Товт Е. С.); *Veronica orchidea* Crantz (Ужгород, ліс, 1958 р., визначив: Лучкевич); *Scrophularia scopolii* Норре ex Pers. (Ужгород, ліс, 1949 р., визначив: Резніков); *Verbascum phoeniceum* L. (Радванський ліс, 1951 р., визначив: Лучкевич); *Carex glauca* Scop. = *Carex flacca* (Доманинці, болото, 1950 р. визначив: Фодор С. С.).

Крім основної колекції флори Закарпаття, опрацьовано дублетні зразки А. Маргіттая і Л. Вагнера. Як приклад подаємо гербарний зразок із колекції А. Маргіттая в гербарії УУ (див. рисунок).



Зразок із колекції А. Маргіттая в гербарії УУ. Вид *Rosa dumetorum* Thuill. var. *atrichogyna* Borb., 1935

Деякі види, наприклад, *Setaria pycnocoma* (Steud.) Hengard ex Nakai (Шевера М. В., 2013) та *Acalypha australis* L. (Шевера М. В., Сойма М. В., 2018) та ін., долучені до колекції значно пізніше, після публікації обох конспектів. (За сучасною номенклатурою «Plants of

the World online» [27], вид *Setaria pycnocoma* розглядається як синонім *Setaria viridis* (L.) P. Beauv., хоча, на нашу думку, він заслуговує окремого статусу, тому в даному рукописі номенклатура виду прийнята за Mosyakin, Fedoronchuk [24]).

Серед гербарних зборів знайдено 27 видів культурних рослин, на гербарних етикетках 11-ти зразків вказано місцезростання ботанічний сад Ужгородського університету (*Lepidium sativum* L., *Buxus sempervirens* L., *Sorbaria sorbifolia* (L.) A. Braun), комсомольський парк (тепер парк «Боздоський», *Rosa arvensis* Huds.), лікарня (*Kerria japonica* (L.) DC., *Populus* × *canadensis* Moench, *Koeleria paniculata* Laxm.), сквер Леніна (тепер сквер перед Закарпатською обласною радою, *Amelanchier canadensis* (L.) Medik.), парк Горького (тепер парк Підзамковий, *Platanus occidentalis* L.), сад (*Robinia viscosa* Vent., *Acer palmatum* Thunb.). Переважна більшість цих видів, без сумніву, належить до культивованих, відомостей про здичавіння рослин немає, тому їх не включено у конспект флори. За цими видами ведеться спостереження у місцях імовірного здичавіння.

Для деяких видів (наприклад, *Chamaecyparis pisifera* (Siebold & Zucc.) Endl., *Robinia hispida* L., *Corylus maxima* Mill. та ін.) як місцезростання вказано Ужгород, без будь-яких додаткових даних, тому однозначно стверджувати про їхню представленість у флорі міста і про статус (культивовані чи здичавілі рослини) неможливо.

Також у проаналізованих гербарних зразках, збори яких датовано від 1947 р., знайдено деякі види адвентивних рослин, що тепер активно поширюються містом, витісняючи місцеві, а в межах України вони вважаються високоінвазійними [9]. Імовірно, для деяких із них дані стосуються першої або однієї із ранніх знахідок здичавіння. До таких належать: *Amorpha fruticosa* L. (Фодор С. С., 1947 р.), *Robinia pseudoacacia* L. (Фодор С. С., 1948 р.), *Acer negundo* L. (Фодор С. С., 1947, 1954 рр.), *Amaranthus albus* L. (Руденко Х. Ю., Фодор С. С., 1956 р.), *Amaranthus retroflexus* L. (Попович, Фодор С. С., 1956 р.), *Quercus rubra* L. (Товт Е. С., Лучкевич М., 1956 р.), *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle (Фодор С. С. 1967 р.), *Echinocystis lobata* (Michx.) Torr. & A. Gray (Фодор С. С., 1983, 1988 рр.), *Reynoutria japonica* Houtt. (зібрав Фодор С. С., 1988 р., перевизначив Шевера М. В.).

Отже, у результаті аналізу гербарних матеріалів кафедри ботаніки УжНУ встановлено, що на території м. Ужгорода зафіксовано 469 видів, підтверджених зразками, та виявлено види, не вказані у попередніх конспектах, наприклад: *Salix babylonica* L., *Salix viminalis* L., *Alisma plantago-aquatica* L., *Allium scorodoprasum* L. Виявлено також нові для урбанофори Ужгорода види, які були зібрані останніми роками (наприклад: *Setaria pycnocoma*, *Acalypha australis*, *Sedum sarmentosum* Bunge, *Euphorbia maculata* L.), для яких підтверджено їхній статус і подано сучасну номенклатуру.

Висловлюю щирю подяку к.б.н., с.н.с. М. В. Шевері (Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України) та к.б.н., с.н.с. О. І. Шиндеру (Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка НАН України) за консультації та допомогу під час підготовки рукопису статті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрик С. Й., Балог Л., Шевера М. В. *Hemulus japonicus* Siebold. et Zucc. (Cannabaceae) – новий адвентивний вид флори України // Укр. ботан. журнал. 2010. Т. 67. № 3. С. 438–445. Бібліогр.: 25 назв. укр.
2. Арсірій А. Т. До питання вивчення бур'янової рослинності Закарпаття // Наук. зап. Ужгород. ун-ту. Сер. ботан. 1957. Т. 23. С. 131–141.
3. Булах О. В., Протопонова В. В., Шевера М. В. *Portulaca cypria* Danin, *P. granulostellulata* (Poelln.) Ricceri & Arrigoni, *P. papillatostellulata* (Danin & H. G. Baker) Danin (Por-

- tulacaseae Juss.) – нові для флори України таксони з території Закарпаття // Біол. сист. 2019. Т. 11. Вип. 1. С. 87–92.
4. Визначник рослин України / АН УРСР; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного. Вид. 2-ге, випр. і доп. К.: Урожай, 1965. 877 с.
 5. Визначник рослин Українських Карпат / АН УРСР; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного. К.: Наукова думка, 1977. 433 с.
 6. Кіш Р. Я. Гербарій Ужгородського національного університету УУ // Гербарії України. *Index Herbariorum Ucrainicum* / ред.-уклад. Н. М. Шиян. К.: Альтерпрес, 2011. С. 276–279.
 7. Козак І. В., Міхеева Г. М. Сучасні підходи до виготовлення та використання гербаріїв // Біологічні дослідження – 2014: зб. наук. пр. V Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених і студентів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 515–517.
 8. Комендар В. И., Товт Э. С., Терехова В. И. Естественная флора окрестностей г. Ужгорода // Охрана, изучение и обогащение растительного мира. Флора и растительность: респ. межвед. науч. сб. 1988. Вып. 15. С. 10–21.
 9. Маргиттай А. Взносы к флоре Подкарпатской Руси // Квартальник IV секции. Мукачево: Паннония, 1923. Ч.1. С. 8–99.
 10. Определитель высших растений Украины / АН УССР; Ин-т ботаники им. Н. Г. Холодного; ред. Ю. Н. Прокудин и др. К.: Наукова думка, 1987. 548 с. : ил.
 11. Попов М. Г. Очерки растительности и флора Карпат. М.: Моск. об-во испыт. природы, 1949. 203 с.
 12. Протопопова В. В., Шевера М. В. Інвазійні види у флорі України. I. Група високоактивних видів // Гео & Біо. 2019. Т. 17. С. 116–135.
 13. Руденко Х. Ю., Фодор С. С., Різніченко О. П. Матеріали до флори Закарпатської області // Наук. зап. Ужгород. ун-ту. Ужгород, 1951. Т. 4. С. 17–43.
 14. Руденко Х. Ю., Фодор С. С., Різніченко О. П. Матеріали до флори Закарпатської області // Наук. зап. Ужгород. ун-ту. 1954. Т.10. С. 121–169.
 15. Флора УРСР. К.: Вид-во АН УРСР, 1936–1965. Т. 1–12.
 16. Фодор С. С. Бур'яни // Рослинність Закарпатської області УРСР. К.: Вид-во АН УРСР, 1954. С. 244–254.
 17. Фодор С. С. Флора Закарпаття. Львів: Вища школа, 1974. 201 с.
 18. Чопик В. І., Мякушко Т. Я., Соломаха Т. Д. Гербарій. Історія, створення, функціонування. К.: Фітосоціоцентр, 1999. 130 с.
 19. Чопик В.І., Федорончук М.М. Флора Українських Карпат. Тернопіль: ТЗОВ «Тернограф», 2015. 712 с.; іл.
 20. Шевера М. В., Маскова Я., Заліберова М. та ін. *Geranium purpureum* (Geraniaceae) – новий вид адвентивних рослин у флорі рівнинної частини України // Укр. ботан. журнал. 2015. 72. № 4. С. 334–339.
 21. Шевера М. В., Орлов О. О., Волюца О. Д., Кіш Р. Я. *Rudbeckia triloba* L. (Asteraceae), новий вид адвентивних рослин у флорі України // Чорноморськ. ботан. журнал. 16(2). С. 135–143.
 22. Шевера М. В., Кіш Р. Я. *Acalypha australis* L. (Euphorbiaceae Juss.) – новий вид адвентивних рослин у флорі Закарпаття // Наук. вісн. Чернівецьк. ун-ту. Біол. (Біол. сист.). 2018. Т. 10. № 2. С. 238–241.
 23. Ярошенко П. Д., Іваницький Є. Г. Бур'яни Західних областей УРСР. Львів; Харків, 1954. 125 с.
 24. Mosyakin S., Fedoronchuk M. "Vascular plants of Ukraine: a nomenclatural checklist". Kiev, 1999. 345 p.

25. Priszter Sz. A magyar adventívflóra bibliográfiája // Bot. Közlem. 1963. N 50. P. 213–223.
26. Protopopova V., Shevera M. A preliminary checklist of the urban flora of Uzhgorod. Kyiv: Phytosociocentre, M. G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine, 2002. 68 p.
27. Plants of the World online (<https://powo.science.kew.org/>)

Стаття надійшла до редакції 04.08.22

доопрацьована 12.10.22

прийнята до друку 21.11.22

MATERIALS FOR THE FLORA OF UZHGOROD CITY BASED ON HERBARIUM ANALYSIS UZHGOROD NATIONAL UNIVERSITY

M. Soyma

*State Higher Educational Institution «Uzhhorod National University»
32, Voloshyn St., Uzhhorod 88000, Ukraine
e-mail: aleksik_m@ukr.net*

The herbarium collection of the Uzhhorod National University (Herbarium UU), both the main collection of the flora of Transcarpathia, and the doublet collections of A. Margittai and L. Wagner are very interesting in the regional sense and have both scientific and historical and cultural significance. The herbarium of the Department of Botany of the Uzhhorod National University (UU) was established in 1947. Today, it is stored in the Botanical Garden and has about 107,000 herbarium specimens [4]. The personal collections of L. Wagner and A. Margittai are stored separately. The herbarium collection of the Uzhgorod National University covers mainly the territory of the Ukrainian Carpathians and the Prytisyian lowland and is currently the most complete herbarium collection of the flora of Transcarpathia. In particular, specimens of many species of aboriginal flora are kept in the herbarium, and the collection of regional exotics is particularly interesting.

As a result of the analysis of the herbarium materials of the Department of Botany of the Uzhhorod National University, it was established that 469 species were recorded from the territory of the city of Uzhhorod. By the number of species, the families Brassicaceae, Asteraceae, Rosaceae, Fabaceae and Lamiaceae are the most numerous, Caryophyllaceae, Poaceae and Boraginaceae are much smaller.

During the audit of the major part of the scientific herbarium of the Botany Department of UzhNU (flora of Transcarpathia), from all the herbarium specimens, those that were collected in the territory of the city of Uzhhorod or its surroundings, which are now included in the administrative boundaries of the city (for example, the villages of Domanyntsi, Dravtsi, Horyany, Radvanka, Radvansky forest, etc.) were selected.

Among the found herbarium specimens are species that are now considered highly invasive within Ukraine. It is likely that for some of them the data refer to the first or one of the early findings of wildness (*Amorpha fruticosa* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Acer negundo* L., etc.)

Keywords: Herbarium UU, species composition, urban flora, Uzhhorod